Mājas Draugs

6. GADS APRĪLIS, 1955 4./59./NR.

Ansis Bērziņš - "... un jūs iesakņotos un stipri stāvētu mīlestībā..." (Efez. 3,17)

THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

ALBERTS GALIŅŠ

Mierinājums

Meld.: Ak galva asiņaina. V. 96.

PIE KRASTA VILNIS STĀJAS,
KAD PLAŠUMS PĀRI SKRIETS;
UZ MĀJĀM LIDINĀJĀS
IK PUTNS, NĀK KAD RIETS
UN MEŽĀ ZVĒRS ROD ALU,
VĒJŠ KOKOS RIMST UN SIEK,
SKATS MEKLĒ DZIMTO MALU,
LĪDZ ACIS VALGAS TIEK.

IR KATRAM SAVA VIETA,
KUR DIENAS KRUSTU LIKT.
PIE KĀSIRDS DOMĀS SIETA,
KUR VAR PIE MIERA TIKT.
TIK ES KĀ BANGĀS BURA,
KO VĒTRA PLĒŠ UN NES,
ŠEIT, SVEŠĀ ĻAUŽU JŪRĀ,
BEZ MIERA PIESTATNES.

BET RIETA STUNDĀ VĒLĀ,
MAIGS ZIED KAD ZVAIGŽŅU KOKS,
ES JAUŽU, BLĀZMAS KVĒLĀ
MAN VERAS GAIŠS KĀDS LOGS,
UN PĒKŠŅI ZINU: MĀJAS
MUMS VISIEM ĪSTĀS TUR,
PIE KĀ REIZ JĀAPSTĀJAS,
VAI ESAM ŠEIT VAI KUR.

MĀC. ALBERTS GALIŅŠ

MUMS DZĪVĪBA IR DOTA

Mat. 16,21.

TUVOJOTIES Lieldienām, dienu loks kļūst šaurāks ap Jēzu. Vēl īss brīdis, un Viņa ceļš būs galā.

Trīs gadus Viņš ir bijis kopā ar mācekļiem. Dzirdēdami Jēzus vārdus un redzēdami darbus, tie ir atzinuši Viņa dievišķīgumu. Bet tagad, šķiršanās brīdim tuvojoties, Jēzus grib šo atziņu mācekļos īpaši nostiprināt. Tādēļ Viņš prasa, ko tie saka par Viņu. Tik pēc tam, kad Pēteris ir apliecinājis, ka Jēzus ir Kristus, dzīvā Dieva Dēls, ar to izteikdams visu mācekļu ticību un pārliecību (Mat. 16,16), Viņš tiem atklāj tuvākās nākotnes notikumus un proti: ka Viņam v a j a g a ciest un v a j a g a mirt.

Sarunas galvenais mērķis - atstāt mācekļu atmiņā nedalāmā vienībā Jēzu kā cilvēku un Kristu kā dzīvā Dieva Dēlu. Kā cilvēks Viņš ir pakļauts ciešanām un nāvei, kā Dieva Dēlam Viņam pieder mūžīgā dzīvība.

Mācekļiem gribētos Jēzu redzēt vienīgi spēkā un dzīvībā, ne ciešanās un nāvē. To vārdos izsaka Pēteris: "Kungs, lai tas tev nenotiek" (Mat. 16, 22), t.i., viņš grib lietas izkārtot tā, lai Jēzum n e b ū t u jāciešot un jāmirst. Šajos vārdos ir ietverta Pētera un visu mācekļu mīlestība. Kas ciešanas un nāvi vēlētu tam, kas sirdij tuvs un dārgs?

Bet negaidīti skarba skan Jēzus atbilde, jo Pēteris "nedomā, kas Dievam patīk" (Mat. 16. Mk. 8).

Pretim Ziemassvētku zvaigznei Dievs ir pacēlis Golgātas krustu. Starp šīm divām zīmēm jānorit visam pestīšanas darbam.

Ziemassvētku spožums klājas pār mūsu laimīgām stundām un dara tās vēl gaišākas. Bet mūsu bojā ejas brīžos, bēdu naktī un nāves tumsā tā vairs neiespīd. Tad mūs var glābt vienīgi krusta spēks.

Bez Lielās Piektdienas nebūtu Lieldienas rīta, bez kapakmeņa - tukšā kapa, bez Jēzus nāves - Kristus augšāmcelšanās un dzīvības uzvaras. Tādēļ tik skarba Jēzus atbilde Pēterim.

Jēzus Kristus piedzimšana ir Dieva cietējas mīlestības ienākšana vēsturē un katra atsevišķa cilvēka dzīvē (Lūk. 2,10-11). Pats Dievs pazemojas, Vārds top miesa un dzīvo cilvēku starpā (Jāņa 1, 14). Šis notikums top par jauna laika sākumu. Cilvēks vairs nav pamests viens neziņā un nespēkā, bet pie viņa ik brīdi ir stiprais Dievs, labais Tēvs.

Ziemassvētkos šī mīlestība ir prieka v ē s t s par to, ka gaisma spīd tumsībā (Jāņa 1,5). Bet ar to nepietiek: cilvēks atkal un atkal pazaudē Dievu, grēks valda par viņu un viņā. Un Dievs nevar cilvēkus nesodīt paša Dieva taisnības dēļ. Kas grēku darījis, tam jāsaņem iznīcība un nāve, kas ir grēka sods.

Bet Dievs pasauli un cilvēkus mīl (Jāņa 3, 16), un šī neizmērojamā Dieva mīlestība lauž jaunu ceļu rod nepieredzētu izlīdzinājumu - pats Dievs uzņemas ciešanas nāvei nolemtā cilvēka vietā.

Kristīgā draudze un kristīgais cilvēks sastop savu Pestītāju ciešanu laikā ar krustu plecos un ceļā uz Golgātu, lai par mums ciestu un mirtu. No tā pazīstam savu glābēju: pestīt mūs var vienīgi pašaizliedzīga mīlestība, kas upurējas mūsu labā. To zin katra sirds, un pasaules un mūsu literātūra pārbagāta piemēriem, kur šāda līdzcilvēku mīlestība, kas ir daudz lielāka par grēka nāves vainu un taisnības prasību pēc soda. Lūk, tādēļ Jēzus jau agrāk mācekļiem vēsta, ka Viņam v a j a g a ciest un mirt.

Šis svētajā vēsturē vienreizējais Dieva cietējas mīlestības ceļš tik tuvs un saprotams mūsu ikdienas dzīvē: tos, ko patiesi un dziļi mīlam, nevaram atstāt bez soda, ja viņi novēršas no gaismas ceļiem, nonāk ļaunuma kalpībā; mēs arī nevaram par viņu darbiem palikt vienaldzīgi vai tos neredzēt, bet mums vajaga ciest, lai viņus glābtu - un viņiem pienācīgo krustu mēs ņemam paši savos plecos... Vai tā dažkārt nenotiek laulātiem vienam ar otru, vecākiem ar bērniem, bērniem ar vecākiem?

Lielā Piektdiena ir Dieva mīlestības piepildīšanas diena. Šī mīlestība ir liela, to norāda upuŗa lielums. Dzīvības upuris apliecina vislielāko mīlestību (Jāņa 15,13). Dievs mūsu dēļ upurē savu Dēlu. Un Viņa nāves upuris ir Ziemassvētku prieka vēsts piepildījums d a r b ā, tas ir mūsu pestīšanas nobeigums.

Tagad arī kļūst saprotams, kādēļ mācekļiem jau agrāk kā granītā vajadzēja iekalt atziņu, ka Jēzus Kristus ir Dieva Dēls, kam pieder mūžīgā dzīvība, jo Viņš mūsu vietā nevien ir miris, paciezdams kaunu, izsmieklu un mokas, bet arī nāvi uzvarējis un augšāmcēlies, lai mēs nāves neredzētu, bet šīs zemes mūža dienām beidzoties, ieietu jaunā gaismas lokā - mūžīgā dzīvībā.

Jaunas paaudzes nāks un ies, bet cauri gadsimtiem, pāri nāves laukiem un kapu trūdiem sirds mūžam glabās šo Dieva mīlestības vispilnīgāko atklāsmi krustā, nedalāmā vienībā ar mūsu Kunga un Pestītāja tēlu, un sasaukdamās ar apustuli Lieldienas rītā gavilēs: "Nāve, kur ir tavs dzelonis? Elle, kur tava uzvara? Bet paldies Dievam, kas mums uzvaru devis caur mūsu Kungu Jēzu Kristu (1. Kor.15, 55).

Dieva mīlestība ir piepildīta (Jāņa 19,30). Mēs esam dārgi atpirkti, mums pieder dzīvība.

MĀC. K. KRONIS

PŪPOLI PIE KRUSTA

PAR to zemi, ko min evaņģeliji, nestāsta, ka tur kādreiz būtu redzēti pūpoli plaukstam.

Latvijas agrīnos pavasaŗos pāri kūstošā sniega mirdzēšanai un pirmajam zaļumam dienvidu puses ežmaļos raudzījās pūpolu iedzeltēni baltās, maigi samtainās acis, it kā ar daudz tūkstošām šādu acu mūžīgā, nebeidzamā dzīvība, kas ritē cauri gadskārtu mijām lielajā dabā, skatītos, vai cilvēki viņas arvien vēl tikpat ļoti ilgojas, kā visos laikos.

Kur reiz Jēzum Kristum bija Viņa zemes dzimtene, tur šalca palmas, augstie, lepnie koki.

Kad vētra no kalniem, izskrējusi platā sliedē cauri Libanus ciedru siliem, iedrāzās plosīties klajumā un, cita mērķa neatradusi, lika savu brāzienu pātagām vīties ap slaikajiem stumbriem, palmas tikai noraidoši papurināja kuplo lapu cekulus un stāvēja kā stāvējušas. Vai saulei pāri sakaitušajiem sārtu smilšu tuksnešiem lejot versmi it kā tīru uguni, kas visu sadedzina, palmu zaļie vainagi mirdzināja nāves baigumam taisni acīs mūžīgo neuzvaramās dzīvības sveicienu. Bet ceļiniekam, kas brīdi apstājās šo vainagu tumšzaļās ēnas pakrēslī, likās, ka tur augšā pār viņa galvu lapu lēnajā zuzoņā skan tālās mūžības balss.

Ar šī koka skaistajiem zariem ļaužu pulki sveicināja Kristu, kad Viņš iejāja Jeruzalemē. Vai visa pilsēta bija steigusies pretī un neviens negribēja palikt, nenolicis uz ielas akmeņiem vai nepacēlis sveicienam kaut vienu zariņu. Bet kam bija tukšas rokas, - novilka savus goda svārkus, jaunās, labākās drānas un paklāja tās. Ēzeļu mātei, kas lielo Nācarieti nesa uz savas muguras, neklaudzēja neviens solis, kājām iegrimstot kā smaržīgā, spilgti zaļā paklājā.

Kas zināja, ka šis zaļums, kas likās gaišu prieka un slavas saucienu šūpots, pārvērtīsies tik līdzīgs tam, kāds bija mūsu lauku sētās, kad pār istabas slieksni kaisīja smalkas skujiņas bērēs! Kristus pats? Viņš jā, bet citi neviens. Ne mācekļi, kas, karaliskās saņemšanas samulsināti, nesaprata, vai smaidīt pūlim pretī, vai lepni lūkoties visām galvām pāri, vai paši nodurt galvas -, ne tie, kas tik neapvaldīti uzgavilēja. Un kaut kur glūnēja, aizslēpušās augstu kolonnu spraugā, niknas acis.

Daudz ātrāk izsīkst gaviles, kā palu ūdeņi atkrīt vecā gultnē pavasaŗ un ārīga slava zūd līdzīgi viegli uzpārslojušam aprīļa sniegam, kad saules diena sāk plaiksnīties.

Tā allaž mēdz būt. Arī tad tā bija, kad Kristus ieradās savā sentēvu svētajā pilsētā. Un kā Viņš gāja tālāk, un samītās palmu lapas aiz Viņa no ielām noslaucīja un to smaršu aizpūta vējš un apsveikšanas saucieni apklusa, saplūsdami ar ikdienas valodu un izdzisdami tajā - un kā viss tik ļoti pārvērtās - iesim atmiņās Viņam līdz arī mēs, lai būtu klāt tur, kur Jēzus saļima zem sava krusta, ejot jau uz Golgatu.

Atkal apkārt viļņoja pūlis kā ilgi gulējis ūdens, kas izlauzis aizsprostu un kļuvis par straumi, kuļas baltās putās. Naids, akls un bez mēra, vilšanās, rūgtums, kauns, atriebes alka nezin' pret ko un nezin' kādēļ īsti un tam cauri reta žēluma, līdzjūtības un sīkas mīlestības šalts, viss, kopā saliedamies, mutuļo un zib skatos asāk par šķēpu smailēm, ar kuŗām bruņotai, dzelzī kaltai Romas kaŗakalpu sardzei ar pūlēm nākas atvairīt ļaužu blīvās sienas spiedienu, lai apsargātais gājiens neiejuktu masā.

Un tad ir klusums, pēkšņs un vispārīgs. Neviens "ā" pat nav paguvis atskanēt. Tuvāk stāvošais leģionārs paliek pacēlis savu šķēpu augstu pār galvu, bet nelaiž iejup tā aso galu, piebakstīt ar to klupušajam, mudinot celties. Doma, ar kājas spēriena palīdzību uzraut notiesāto stāvu, ir atmesta gandrīz ātrāk par tās pazibēšanu smadzenēs, nemaz neatvēzējoties.

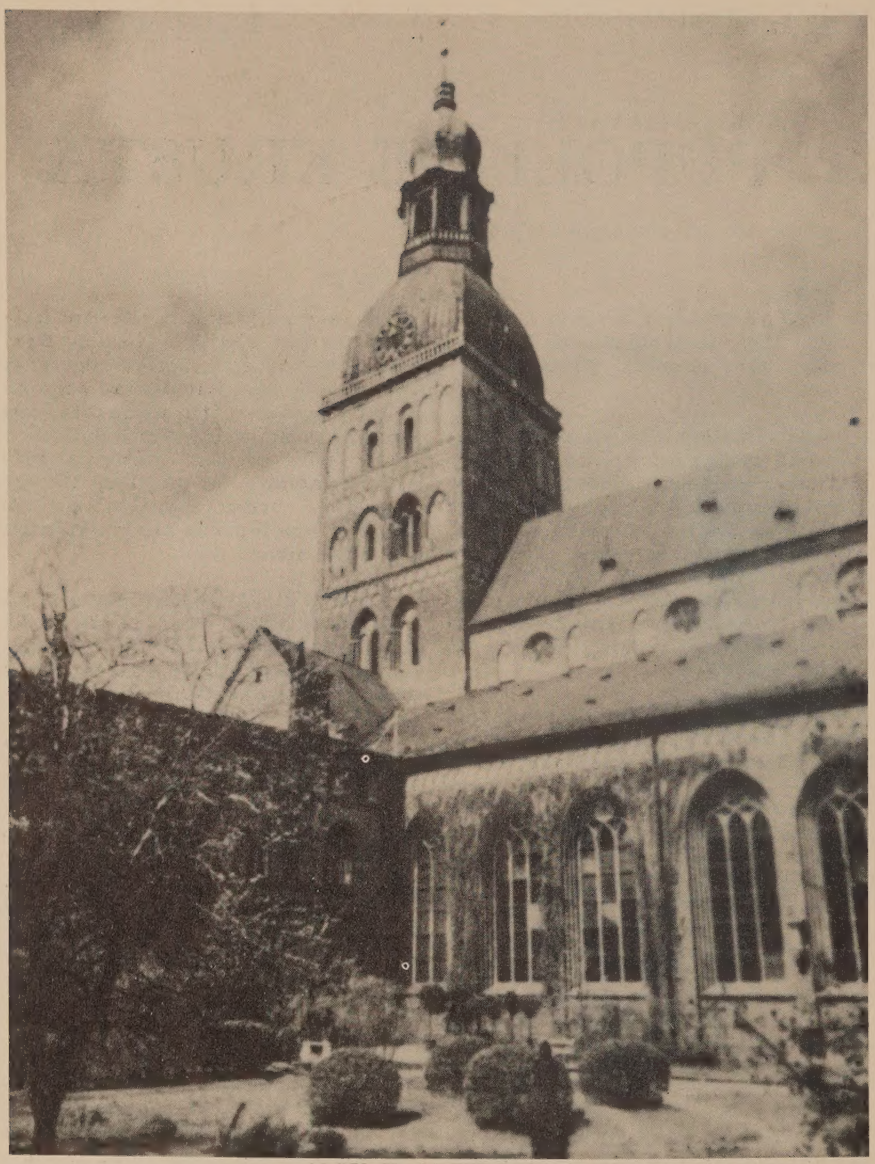

Archibīskapa katedrāle

Jēzus ir nokritis zem sava krusta. Kā zāle ir saplakuši Viņa pleci zem smagā koka, kuŗa svars nesējam kļuvis par gŗūtu. Zaļie zari un prieks, un baigā nakts Ģetzemanē un augstā tiesa un pasaules varenie, un cīņa asiņainos sviedros ar sevi un ar Dieva prātu - tas kā karstas dzirkstis, kā krītošu zvaigšņu lietus mirkli pajūk un kā atdzisušas pelnu plēnes, milzīgs saltu pelnu putenis otru mirkli nobirst Jēzus nogurušo acu priekšā. Vaigs pieskaŗas putekļiem un samīdītām smiltīm aplipušiem ielas akmeņiem. Un tad - kas vēl? Kā asmens, kas vairs nespēj būt ass un kā dreboši vēsi pirkstgali, pilni vēlēšanās noglaudīt... Sīka drumsla no palmu lapas, kas atbirzusi un ieslēpusies kalto akmeņu spraugā! Jā, ar tādām lapām, spožām un jaunām, taču Viņam pirms četrām dienām noklāja visu ceļu!

Un Viņš klausās sevī - šis brīdis sāk runāt, mūžība šalc kā brīnišķīga palmu birzs, un dzīvība, kuŗas noslēpumā Viņš nācis ievest cilvēku, gaiši zaļo. Viņa lielais uzdevums, kādēļ To nākamie laiki dēvēs par Pestītāju, - mīlēt, mācīt mīlēt un par citiem ciest, uz Lieldienu sauli vest, tas vēl nav veikts, nav piepildīts, vēl trūkst paša pēdējā un nepieciešamā - Golgatas stundas. Viņš nedrīkst palikt še pakritis.

Tur templī, kur Viņu māte un tēvs pie rokas ieveda agrās bērna dienās, bija kāda veca un svēta grāmata, kuŗu liels izaudzis, Viņš pats ņēma rokā, atvēŗa un lasīja citiem priekšā, un kad šo grāmatu no paša sākuma šķir, lapu pa lapai, necik tālu ir rakstīts, ka "cilvēka sirdsprāts ir ļauns no mazām dienām." Kauču arī tā... Kaut tūkstošķārt tā... Kā par spīti tam, ka šie rūgtie vārdi ir tāda pati patiesība, kā viss, ko pats Dievs runājis un acīmredzama nupat ap Viņu še Jeruzalemes ielā, pūļa pārvērstajās sejās un pūļa auros un klusēšanā, jā, kā par spīti tam, Viņš atkal no jauna atzīst to pašu savā pēdējā stundā virs zemes, par ko bijis pārliecināts visu savu laicīgo mūžu: cilvēks grib būt labs, lai cik zemu pats sevi licis garīgā postā, lai kāds kuŗo reizi parādījies ikdienas situācijā, viņš grib būt labs, viņa dvēsele cīnās pievērsties debess gaismai, pilnības slāpes nekas nav varējis viņā nodzēst. Kā avots, kas no nezināmiem dziļumiem uz augšu sit savu tīro strūklu, šīs ilgas laiku pa laikam cauri nedienu visstindzinošākam salam un posta dzīves sārņiem izlaužas pret sauli. Bet tām jākrīt atpakaļ nemirdzējušām, ja pašas saules nav. Kā zem milzīga krusta, kuŗa ēna sniedzas pāri visai pasaulei, ļodzās cilvēce dzīvē bez dievišķās mīlestības gaišuma, kad visās krūtīs kā tumšos cietumos ir iesprostotas šīs ilgas labam būt, - un neprot atrast saules ceļu, nākt Dieva gaismā, un nav, kas palīdz. Šis nespēka krusts kā lāsts nomāks visu radību un dzīvības vietā, kas ap to šalc kā vēsma tālu palmu galotnēs, būs tikai nīcības izdegušais tukšnesis un neviena nepieminēta pagātne. Sāksies nāves vara, neuzvarēs dzīvība bez labā, skaistā un svētā. Tas cilvēkā ir jāatsvabina un to arī cilvēks, rokas kopā likdams un sirdī satriekts lūdz, lai kādi vārdi būtu salikti lūgsnā, ko čukst lūpas, lai zemu liekta vai pret debesīm pacelta būtu viņa galva: Mūžīgais Tēvs, palīdzi man labam būt!

Nē, Kristus nedrīkst šinī vietā pagurt arī miesas nespēkā, kad Viņa mūža mērķis jau tepat ar roku aizsniedzams, acīm redzams, Golgatas kalnā. Tur ir vārti uz Dieva mīlestības valsti. Tas ir Viņa svētais uzdevums, Dieva likts, katru garu, katru dzīvību balstīt un vest šai cīņā par labā, par patiesi skaistā, par svētīgā atraisīšanu sevī. To Viņš sludinājis, iedams no ciema uz ciemu, runājis ar katru, kas Viņam vaicājis, Viņu meklējis, brīdi ar Viņu pakavējies. Nu sākas sacītā piepildījums, kad Viņam nesams koka krusts uz laicīgā soda vietu. Viņš nedrīkst ar to krist. Cilvēki drebošām sirdīm gaida sa-

vas dzīves saules laiku - gavilēs, kas šalca ap Viņu, kad Viņš še ienāca zaļumiem un līksmām balsīm sveikts, tas skanēja, zaļajos zaros mirdzēja pretī. Viņš to atvedīs - pār Golgatas kalnu.

Sīkais palmu lapas atbirzums neko daudz lielāks par adatu ar nolūzušu aci, kas iekritusi jau kā aizmirstībā kalto akmeņu šķirbā, pieskardamies vaigam, to atgādina.

Kristus atkal pieceļas.

Kirenas Sīmaņa platie zemes strādnieka pleci, atgādinot divi no klinšu kalniem plēstas pelēka granīta šķilas, kā vieglu skaidu pasviedušī gaisā sakrustotos resnos koka stabus, pie kuŗiem naglos pasaules Pestītāju, gājiens no jauna ir sakustējies, un Jēzus Kristus iet tam līdz.

Viņš zina, ka pēc Viņa paliks krusts. Ne šis, kas mazu brīdi salieca Viņa miesas pagurumā - arī tā šķēpeles pēc gadu simtiem meklēs salasīt un kā redzamu svētumu kautkuŗ glabās baznīcu altāŗos - bet krusts, kas no moku un nāves baigās zīmes būs pārvērties par ceļrādi uz mūžīgo dzīvību, uz debesu Tēva valsti, kas stāvēs pacelts dievnamu torņgalos un likts uz to miera vietām, kas savu dzīves ceļu nostaigājuši, kā zīme, kas šķir nīcības tumsu no mūžīgās gaismas, nāvi no dzīvības. Pie tā salikdams rokas, cilvēks meklēs ceļu atpakaļ pie sava Dieva.

Tas ir Dieva spēks, raksta apustulis. Tā ir pestīšana.

Gadu simti un tūkstoši ir pagājuši no tām dienām, aizslīdēdami bezgalības zilajā mūžīgajā tālumā kā laivu buŗas slīd pār Genecaretes ezeru, kuŗu baltums saplūst ar apvārsni pāri otram krastam. Krusta zīme vēl stāv. Pāri visai pasaulei tā ceļas, un kas uz to pacelį acis, ap viņu pašķiras nedienu tumsa un atlaižas sīvais sals dzīvajās sirdīs.

Daudz zīmes ir ieaustas un rakstītas kaŗa un valšķu karogos, šūdinātas un spraustas pie cepurēm un uz piedurknēm, paceltas pār tautām un laikmetiem. Tās ir godā celtas, bijātas un tad atmestas, nākušas jaunas un atkal pagājušas. Krusta zīme ir palikusi.

Kaut arī gan vecos, gan jaunos laikos ir bijuši un būs, kas mēģina to apsmiet un saukt par ģeķību. Kaut to ir ienīduši līdz nāvei kā bīstamu pretvaru tie, kas solījās celt jaunu pasauli šķiru naida vai labākās

Archibīskaps Dr. theol. Teodors Grīnbergs

rases vārdā. Un kaut teikuši, aiz zinātnes vārda slēpdamies, ka to vēstures laika ķirmgraužī, izalodami pie pamatiem, skrubinājuši gluži nedrošu, un ka tā ēna nomācot dzīvi un izdzēšot prieku cilvēka vaigā.

Bet šo zīmi ir meklējuši un meklēs visi, kas nes katrs savu dienu, savu liktens, savu Dieva likto dzīves krustu. Jo tas vēl vienmēr ir Dieva spēks. Pie tā cilvēks atrod savu Dievu un Radītājs uzlūko savu pīšļa radījumu, dāvādams tam debess svētību. Tā ir pestīšana!

Mēs nezinām vairs šodien, kuŗā pasaules malā ir katra mūsu saviešu un draugu krusti, visu to, kas bijuši mums mīļi. Arī to ne, vai kādas rokas jel maz guldījušas viņus zem šīs skaistās un varenās zīmes. Un vai kādi netīri un asiņaini pirksti nav izstiepušies, izraut vai nolauzt šo zīmi no velēnām, kas apsedz aizgājušo.

Mēs nezinām, kur tiks guldināti reiz visi tie ar ko šodien satiekamies svešā malā, vienu valodu runādami, kas zem viena jumta ienākam Dieva altāŗa spožuma lokā un pie Viņa galda un citu dien' būsim kopā vienā darbdienā.

Un kur mēs paši būsim, kad dzīve būs pagājusi kā līdz galam no spoles iztecējis pavediens. Kas, kad, kur un kā spraudīs pār mums krusta zīmi, vai vismaz metīs to pār atvērto šķirstu un vai tā būs?... Nekā nezinām.

Bet vienu tomēr zinām - kad diena satumsīs vakarā, lielā dzīves diena, mūžīgo nakti mums apgais-

mos Kristus krusts. Viņš pats, Pestītājs, to cels pār mums, kas reiz savos plecos ņēma visas cilvēces tumsības lāsta krustu, lai mīlestības saule varētu apspīdēt dzīvi, kaut Viņa soļi paklupa zem paša koka krusta. Šī gaismas krusta spožumā ir viegli dzīvot un viegli dzīvot un viegli no dzīves ieiet svētajā paēnā, Dieva mūžībā.

Ja mūsu zemē palmas dzeltēja tikai siltumnīcu stiklu sargātas no saltiem vējiem, mēs rotājam sava Pestītāja ceļu pēdējā gājumā ar maigiem pūpolzariem, cerībā, ka tie Viņam varētu būt tikpat mīļi, kā karaliskā Viņa zemes dzimtenes koka **cildenums.** Sāpju ceļu uz nāvi pušķo dzīvības zaļums! Tas ir skaistākais, ko mēs spējam.

Latvijas pavasarī nu atkal zied pūpoli. Maigām brīnuma acīm no tiem mums uzsmaida mūžīgā dzīvība, kaut visapkārt draud nāve. Tik mūsu tur nav, un mūsu rokas šeit, dzimtās zemes vītolu zarus aizsniegt nevar. Tad pacelsim savu lūgšanu un dziesmu pūpolus, kas uzzied pie ticīgās dvēseles koka. Lai tie pieglaužas Kristus krustam.

PRĀVESTS E. BERGS

DIEVA SŪTĪBA

Visur, kurp Es tevi sūtīšu, Tev būs iet. Jer. 1, 7.

KATRS cilvēks ir Dieva sūtīts. Katram Dievs dod zināmu uzdevumu šinī dzīvē. Bet ne katrs cilvēks atrod savu uzdevumu un ne katrs izpilda to. Daži meklē un maldās un netiek pie skaidrības un nesaprot savu sūtību. Viņi spriež vienpusīgi pēc savām spējām un domā, ka katrā ziņā jāatrod uzdevums, kas viņu spējām piemērots un viņiem patīk. Bet mūsu spējas nav vienīgais faktors, kas noteic dzīves uzdevumu. Tāpat to dara, un dažkārt vēl lielākā mērā, dzīves ārējie apstākļi. Dievs mūs sūta darbā, dodams līdz miesīgas un garīgas spējas, bet arī nostādīdams mūs zināmos apstākļos: ģimenē, tautā, laikā, un saka: tur tev jādarbojas. Še cilvēks dažkārt jūt iekšēju cīņu. Viņš stāv problēmas priekšā, vai padoties dzīves apstākļiem, jeb klausīt savām iedzimtām un varbūt arī labi izkoptām spējām un gaidīt, kamēr apstākļi mainīsies. Citiem vārdiem: vai arī ārējos apstākļos jādzird Dieva sauciens un tam jāklausa?

Tā bija mācītāja T. Grīnberga problēma, kad sinode viņu ievēlēja par Archibīskapu. Ar labiem panākumiem viņš bija darbojies kā draudzes mācītājs. Ar savu darbu viņš bija saaudzis, tas viņam bija dzīves sastāvdaļa. Un tāpat draudze bija saaugusi ar savu mācītāju. Katrā ziņā viņš piederēja pie visvairāk iemīļotiem mācītājiem Latvijā. Draudzei bija grūti pierast pie domas, ka viņam jāaiziet citā darbā, un viņam nācās grūti šķirties no draudzes. Bez tam darbam baznīcas vadībā viņš nejutās sagatavots, jo par tādu viņš nebija domājis. Jautājums tagad bija tas, kāda ir Dieva griba. Vai sinodes lēmumā varēja sadzirdēt Dieva balsi?

Vecāki amatbrāļi centās pārliecināt Archibīskapa amatam uzstādīto kandidātu, ka viņš atteikties nedrīkst. Baznīcas vadības jautājums tā bija sarežģījies, ka tikai viņa personā redzēja atrisinājumu. Kad ievēlētais Archibīskaps paziņoja: "Kad sinode sauc, tad nedrīkst atteikties", tad viņš gan bija sadzirdējis Dieva balsi, kuŗai viņš sākumā bija pretojies. Un Dieva balsij viņš klausīja.

Kad jaunais Archibīskaps redzēja sarežģījumus darbā, viņā atkal varēja pacelties jautājums, vai tā bijusi Dieva balss, kas viņu aicinājusi? Bet reiz sadzirdējis to, viņš ticēja Dieva saucienam un centās ar labu apziņu izpildīt jaunos uzdevumus, kuŗi tiešām nebija viegli.

Vairāk kā 20 gadi pagājuši no tās sinodes, kuŗa viņam uzticēja augsto amatu. Par visu mūsu tautu un līdz ar to mūsu baznīcu nāca grūti laiki. Tauta ir izklīdināta, un baznīcas darbs jāstrādā neparedzētos apstākļos. Kā baznīcas darbs ir veicies un veiksies tālāk, par to spriedīs nākošie laiki. Redzamas dažas jaunas parādības, jo ceļas jaunas problēmas un arī jauni uzdevumi. Draud baznīcai briesmas ne tikai no ārienes, bet vēl lielākā mērā no iekšējā nespēka un saskaldīšanās. Ne katrs baznīcas darbinieks redz šās briesmas. Bet spilgti kā baznīcas sargātāja un uzturētāja paceļas sirmā Archibīskapa dziļi kristīgā personība. Nemaz nevar domāt par to, kas būtu noticis ar mūsu baznīcu, ja viņa mums nebūtu. Ar mūsu Archibīskapu Dievs mums ir dāvājis vienotu baznīcu, neskatoties uz nelabvēlīgiem apstākļiem. Toreizējā sinodes lēmumā tagadējā laikā arvienu skaidrāk parādās Dieva vadība, un mēs varam tikai Dievu lūgt, lai Viņš mums uztur mūsu Archibīskapa tēvu arī vecumā un nemierīgā laikā un līdz ar viņu mūsu baznīcas vienību.

PROF. DR. T. GRĪNBERGS

KAS VIŅŠ BIJA UN - IR ?

(Pirmoreiz publicēts Jaunatnes Ceļā, 1927, 8)

PAGĀJUŠI gandrīz 2000 gadi no Jēzus Kristus piedzimšanas, bet vēl vienmēr par Viņu runā un spriež, gan par, gan pret Viņu. Kas bija Jēzus? Ko Viņš gribēja? Kas Viņš bija savam laikam? Kas Viņš ir mums? Laiks, kas interesējas par Jēzu, interesējas par visaugstāko un vislabāko, par ko vien cilvēka gars var interesēties vispār. Un ja mums dažreiz liekas, ka mūsu tagadējā paaudze savā lepnībā, savā gribā visu kalpināt būtu palikusi trula pret visiem ideāliem un vērtībām, kas sniedzas pāri redzamai dabai, tad blakus tam sastopamā nopietnā interese, jautāšana, meklēšana un pat ilgošanās pēc Jēzus no Nacaretes ir pierādījums, ka dzīves ideāli mūslaiku paaudzei nav pilnīgi zuduši. Varbūt taisni tagad, kad skaidri redzams, ka zinātnes un techniskās kultūras panākumi cilvēku dzīvi nav padarījuši nedz labāku, nedz laimīgāku, ideālu un garīgo vērtību izpratne atkal sāk atdzīvoties. Kad reiz pirmie grieķi nāca, lai Jēzu redzētu, tad Viņš priecājās un teica: ''Tas laiks ir pienācis, kur cilvēka dēls top apskaidrots!'' Varbūt arī tagad, kad tik daudzi grib Viņu redzēt, kāds Viņš bija, ir pienācis laiks, kad Cilvēka Dēls no jauna taps apskaidrots cilvēku sirdīs.

Par Jēzu atkal vaicā... Bet atbildes, ko dzirdam, nedod mums tāda prieka, kā pati vaicāšana. Pa lielākai daļai tās ne tuvu neizsmeļ Jēzus Kristus nozīmi un pilnīgo vērtību. Tam Jēzus Kristus tēlam, ko mums pirmkristīgā draudze sniegusi, mēs bieži tuvojamies ar savu, pēc sava laikmeta vajadzībām un ģīmja veidotu Jēzus tēlu, un ja pirmais nesedzas ar otro, tad pirmo labprāt pārkrāsojam, pat tik stipri, ka īsto grūti pazīt. Bet ja mēs, tagadnes kristieši, gribam iegūt skaidru un noteiktu uzskatu par Jēzus Kristus personību, tad mums jāiet tas nopietnais pētīšanas ceļš, ko gājuši visi pētnieki, un vispirms jājautā un jānoskaidro, kas mums par Jēzus dzīvi un no Jēzus vārdiem uzglabāts, ko mums saka Viņa laika biedri, kas Viņu labi pazinuši un Viņa vārdus un darbus dzirdējuši un redzējuši. Tikai tad mēs varēsim tikt pie vēsturiski pareiza Jēzus tēla.

Citiem vārdiem - mums ir jāpētī Svētie raksti. Un kaut arī viņos mēs atradīsim dažu ko izlaistu, ko labprāt redzētum, atradīsim, ka dažās blakus lietās ir viena otra savdabība, neskaidrība un pat dažādība, kas pilnīgi saprotams, jo Bībele ir cilvēku, lai arī Dieva iedvesmotu, sarakstīta, tad tomēr Svēto rakstu kopaina par Jēzu ir pilnīgi saskanīga, noteikta un skaidra. Un nevar būt ne mazāko šaubu, ka Viņš ir bijis tāds, un ne citāds, ka Viņš taisni tāds un ne citāds, iespiedies to cilvēku sirdīs, kam bija izdevība novērot Viņa būtību un darbību.

Bet kāds tad ir šis Jēzus tēls, ko mums Sv. raksti sniedz? Vispirms: tas ir cilvēks. Jēzus bija cilvēks, kā mēs, kam nekas cilvēcisks nebija svešs. Viņš ne tikai attīstījās, pieņēmās augumā un gudrībā, kā katrs cits cilvēks, Viņam bija ne tikai cilvēciskās vajadzības pēc ēdiena, dzēriena, miega, Viņam bija ne tikai cilvēciskās jūtas - Viņš pazina priekus un bēdas, kā katrs cilvēks, - Viņam bija arī jācīnas un, cīnoties, jāklūst stiprām. Viņš ir kārdināts, kā mēs visi topam kārdināti, Viņš ir mācījies paklausību caur ciešanām. Viņš ir piedzīvojis, kas ir grēks, ja arīne tādēļ, ka Viņš pats būtu grēkojis, tad tomēr tādēļ, ka Viņam grēks bija jāuzvar. Grēks Viņu aizkāra, kā katru cilvēku, tikai Viņš grēkam nepadevās.

Bet Svētie raksti runā ne tikai par Viņa cilvēcisko dabu, bet arī par Viņa dievišķo dabu, un ar atziņu, ka Viņš ir bijis patiess cilvēks, Jēzus Kristus personība vēl nav izsmelta. Sv. raksti neko citu tik noteikti neapliecina, ka taisni to, ka Jēzus Kristus nekad ar cilvēcisku mērauklu nav mērojams. Jēzus noteikti ir nostādīts Dieva pusē. Katrā dzīves brīdī mēs tur redzam Jēzu, vienotu ar Dievu. Visās Jēzus runās un darbos Viņa saistība ar Dievu, Viņa ciešā vienība ar debesu Tēvu ir nenoliedzama. Nekur tā neaptumšojas, nekad mums nerodas sajūta, ka Viņam to vajadzētu atkal atjaunot. Viņš dzīvoja Dievā tā, kā putns dzīvo gaisā un zivs ūdenī. Būt tajā, kas ir Tēva, Viņam bija dzīvības nepieciešamība: lūgšana bija Viņa dvēseles elpošana, Dieva prātu darīt - Viņa barība. Kur vēl būtu kāds cilvēks, par kuru ko līdzīgu varētu teikt.

Uz šīs vienības ar Dievu dibinās arī Jēzus Kristus bezgrēcība, par to visi Viņa laika biedri ir tā pārliecināti. Ka grēka plaisa nav šķēlusi šo svēto dzīvību, tas viņiem ir pats par sevi saprotams, par to nemēdz runāt. Arī mums par to nav daudz jārunā: kas no Jēzus Kristus svētās personības kaut cik iekšķīgi satverts un kam riebjas grēks, tas pats nes sevī pierādījumu, ka Jēzus ir bez grēka, tas neliks Viņa vārdus un darbus zem vairojamā stikla, kā to daudzi mēdz darīt, un nemeklēs, vai tikai kaut kur Viņa dzīvē nav iezadzies kāds melnumiņš, tas zina, ka tas, kas tā bijis vienots ar Dievu, kā Jēzus, tas nevarēja būt pret Dievu, tātad arī nevarēja grēkot.

Un šis Jēzus darījis brīnumus. Es zinu, ka es ar to izsaku kaut ko, kas jaunlaiku cilvēka ausij izliekas cieta valoda. Bet citādi man būtu jārunā pret patiesību, jo patiesība ir tā, ka šī dzīve ir tā cauraustā un saausta, ka viņa tūliņ izirtu, ja brīnišķo no tās izņemtu. Tāda personība, kā šī, kas pati ir neaptverams brīnums, nevarēja citādi, kā brīnumos izteikties. Bet brīnumus vairāk vai mazāk piespriež katram reliģijas dibinātājam, un tagadnes cilvēks tos visus ir apšaubijis un pierādījis par neīstiem, kāpēc tad Jēzus brīnumi lai būtu ticamāki? - Lai salīdzinām tikai brīnumus, ko stāsta par Budu un Muhamedu, ar Jēzus brīnumiem, un tūliņ mēs atskārtīsim, ka pirmo divu dzīves audumam ir uzlikti mākslīgi ielāpi, bet ka Jēzus dzīvē brīnumi ieaužas kā nepieciešami pavedieni un krāsas, kas pilnīgi piekļaujas visai personībai un ko nevar izņemt ārā, ja negrib iznīcināt visu audumu. Un katram jāatzīst, kā nenoliedzama patiesība, ka Jēzus vēsturiskā dzīve kaut kādā kārtā tik cieši savienota ar Viņa brīnišķīgo darbību, ka šajā ziņā tālu pārsniedz katru cilvēcisku mērauklu.

Tālāk pieminēsim vēl šīs personības brīnišķo gara skaidrību un dziļumu. Ar vienu pašu skatu Viņš ieskatās sirds slēptākos dziļumos, un no šī skata vēl šodien ikviens,

kas pilnīgi Viņam atveras, jūtas pazīts savās slēptākās domās un vēlēšanās; ar vienu vienīgu teikumu Viņš izteic domas, kuŗu bagātību izprast cilvēki pūlas no paaudzes paaudzēs; no katra Viņa vārda ikviens, kas pret to nav nocietinājies un notrulinājies, vēl šodien jūtas aizgrābts it kā no dievišķa spēka. Pievienosim vēl klāt arī Viņa dvēseles līdzsvaru, nesalīdzināmo saskaņu, ko nekas nevar iztraucēt un kas visur un arvien ir viena un tā pati, pārvaldot katru stāvokli. Tikai divas reizes tā it kā aptumšojas - Ģetzemanes dārzā, kur Viņš pats ar sevi cīnās līdz sviedri, kā asins lāses pil uz zemi, un Golgatā pie krusta, kur Viņš dziļākās mokās sauc: "Mans Dievs, mans Dievs, kāpēc tu mani esi atstājis!", tās divas reizes, kad visas pasaules nastas gūlās uz Viņa dvēseli, tādas nastas, kas katru Dievā noenkurotu dvēseli var satricināt. Tālāk lai ievērojam vēl Viņa cēlo augstību un cieņu un tai pašā laikā Viņa laipnību un lēnprātību, nokāpšanu līdz viszemāk un visdziļāk grimušajam, Viņa līdzcietību, Viņa bezgalīgo, nekad nenogurstošo mīlestību, kas cilvēku kalpībā pati sevi upurēja, mīlestību, kāda līdz tam vēl pasaulē nebija redzēta un vēl tagad nekur citur nav atrodama.

Kad visu to saņemsim kopā, mēs nevarēsim citādi, kā teikt: tiešām, še ir personība, kādas otras vairs virs zemes nav, kam nekā nevaram nostādīt blakus, še ir Dieva pilnība, ielieta pilnīgās cilvēcības traukā. Pilnīgs Dievs un pilnīgs cilvēks.

(Turpmāk beigas)

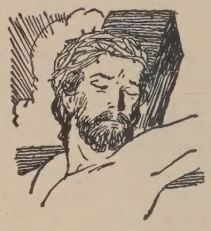

PROF. K. KUNDZIŅŠ

Profesors Dr. theol. h. c. Teodors Grīnbergs

METOT skatu atpakaļ uz mūsu visu cienītā Baznīcas virsgana garo, Dieva svētīto mūžu un mūža darbu, mēs nevaram paiet garām arī kādam atklātībā varbūt mazāk pazīstamam viņa mūža darba posmam, kas vairāk kā desmit gadus, līdztekus Teodora Grīnberga baznīcas virsgana pienākumiem, risinājās L.U. Teoloģijas fakultātes ietvaros.

Archibīskapa Teodora Grīnberga darbs fakultātē bija sācies jau gadu pirms viņa ievēlēšanas baznīcas augstākā amatā 1931. gadā. Šinī laikā bija radies likuma projekts par Romas katoļu fakultātes atvēršanu pie Latvijas Universitātes, līdz ar ko arī ev. teoloģijas fakultāte pārveidojās par konfesionālu iestādi ar galveno mērķi, sagatavot mācītājus Latvijas ev. lut. draudzēm un ticības mācības skolotājus ev. luteriskai jaunatnei. Sakarā ar jaunradušos situāciju līdz tam pastāvošām 5 katedrām: vispārējās reliģiju vēstures, Vecās derības, Jaunās derības, Baznīcas vēstures un sistēmatiskās teoloģijas (reliģijas psiholoģijas un filozofijas, dogmatikas un ētikas) - tika pievienota vēl sestā - praktiskās teoloģijas. Radās jautājums, ko jaunajai katedrai aicināt par vadītāju un galveno mācības spēku.

Fakultātes padomes skati vērsās uz Ventspils draudzes mācītāju un skolu darbinieku Teodoru Grīnbergu, kas ar savu mācītāja darbu Lutriņos un Ventspilī, tāpat ar savu paidagoģisko darbu Ventspils ģimnāzijā bija kļuvis plaši pazīstams kā īsts dvēseļu kopējs, jaunatnes draugs un garīgu rakstu autors un izdevējs. Visur, gan draudzē, gan sabiedrībā viņš bija iemantojis mīlestību un cienību ar savu sirds siltumu un kristīgo draudzes gana stāju. Ievērojot viņa nopelnus minētajos darba novados, teoloģijas fakultāte viņam jau 1930. gadā bija piešķīrusi teoloģijas goda doktora gradu. Viss tas bija par iemeslu, kāpēc fakultātes padome jaundibināmai katedrai par vadītāju izraudzīja tieši viņu, cerēdama viņa personā iegūt vispiemērotāku pārstāvi šim amatam. Atskatoties atpakaļ, ar pilnu pārliecību varam teikt, ka fakultāte savās cerībās nebija vīlusies.

Vairāk kā desmit gadus (1931 - 1940 un 1942 - 44) profesors Teodors Grīnbergs darbojās fakultātē, ievadīdams klausītājus galvenajās praktiskās teoloģijas disciplīnās: poimēnikā (mācībā par dvēseļu kopšanu), liturģikā (kulta mācībā), kybernētikā (mācībā par baznīcas iekārtu un amatiem) un katechētikā (mācībā par jaunatnes sagatavošanu kristīgai dzīvei), un tikai vēlāk šinī darbā viņu sāka atslogot jaunāki mācības spēki, g.k. docents, vēlāk profesors Edgars Rumba. Cieņa un mīlestība, ko T. Grīnbergs bija iemantojis mācītāja darbā, pavadīja viņu arī jaunajā darba vietā.

Lekcijas, ko profesors Grīnbergs lasīja, un praktiskie darbi, ko viņš vadīja, palīdzēja studentiem mest tiltu no teorijas uz praksi, rādot ceļu, kā iegūtās atziņas, vismaz daļa no tām, iedzīvināmas draudzes gana darbā un dzīvē. It sevišķi mācība par dvēseles kopšanu prof. Grīnberga traktējumā studentiem vēl klausītāju solos sēžot, pavēra skatu darbīga draudzes gana dzīvē. To atdzīvināja daudzi piemēri no paša pasniedzēja mācītāja prakses, un tā Grīnberga vadībā izveidojās par centrālo praktiskās teoloģijas priekšmetu, ko profesors prata saistīt arī ar jaunākiem atzinumiem psīchoterapijā.

Teodora Grīnberga darbība fakultātē ieguva vēl lielāku nozīmi, kad Latvijas ev. lut. baznīcas sinode pēc pirmā bīskapa Kārļa Irbes aiziešanas atpūtā viņam uzticēja augsto baznīcas virsgana amatu. Baznīcas dzīvē vairākkārt piedzīvots, it sevišķi laikmetā pirms lie-

lajām 20.g.s. katastrofām, ka starp baznīcu no vienas puses un teoloģijas fakultāti no otras puses rodas zināmi saspīlējumi: baznīcas vadībai rūp pirmā kārtā mācītāju praktiskā sagatavošana par baznīcas vadībai un ticības normām pakļautiem garīgā amata nesējiem, kamēr fakultāte, ietilpdama universitātē kā zinātniskā iestādē, atver savus vārtus ikvienam interesentam un saviem klausītājiem nevar slēpt visu plašo modernās dzīves zinātnisko problēmatiku. Šis apstāklis dažās zemēs - kā piemēru varam minēt sevišķi Norvēģiju - novedis nevien pie dažiem pārpratumiem abu iestāžu starpā, bet pat pie sašķelšanās, kas, protams, nevar labvēlīgi ietekmēt garīgo darbu un vienotu ticības dzīvi. Arī starp Latvijas Universitātes teoloģijas fakultāti un mūsu baznīcu resp. tās vadību pirmā laikā bija izmanāmi daži tādu pārpratumu dīgļi.

Ar Teodora Grīnberga personu, kās apvienoja L.U. profesora un baznīcas augstākā garīgā vadītāja amatu, katrs iemesls vai iespēja tādai nesaskaņai pašā saknē bija novērsta, un fakultātes absolventi, kurus nospieda rūpes par savu turpmāko darbu, varēja būt pārliecināti, ka studijās gūtais pozitīvais novērtējums atvērs viņiem arī durvis praktiskam baznīcas darbam.

Un tā tas arī bija. Teodora Grīnberga dziļi kristīgā personība veicināja vislabāko saskaņu nevien baznīcas un fakultātes, bet arī mācības spēku un studentu starpā. Gan vienu otru reizi dekānam kā fakultātes oficiālam pārstāvim, vai teorētisko priekšmetu pārstāvjiem studentu sekmju novērtēšanā un prasību uzstādīšanā bija jābūt bargākiem, nekā to savā laipnībā, varbūt, vēlējās praktiskās teoloģijas profesors. Bet viss tas ne mazākā mērā netraucēja sirsnīgās kolleģiālās attiecības, un neizbēgamām domu starpībām vienā otrā jautājumā rodoties, profesors Grīnbergs ar savu laipnību un smaidu dažreiz, varbūt, panāca vairāk, nekā cits būtu panācis, uzsverot sava augstā amata prestižu.

Sevišķi gaišā atmiņā visiem dalībniekiem būs palikuši brīži, kad fakultātes saime, pabeigusi spraigo semestra darbu, kā piemēram decembrī, pie Ziemassvētku eglītes, vai citos zīmīgos gadījumos, kā piemēram fakultātes dibināšanas dienā 4. februārī, pulcējās kopējā dievkalpojumā, vai svētbrīdī un pēc tam fakultātes telpās Baznīcas ielā 4 kopējās draudzīgās pārrunās pie tējas galdiem. Grūti bija iedomāties

Archibīskapa tēvs 84. dzimšanas dienā, 1954. g 2. aprīlī

kādu fakultātes dievkalpojumu, kurā pēdējo uzrunu un svētīšanas vārdus nebūtu teicis sirmais virsgans, nereti savā runā atceroties kādu notikumu no savas piedzīvojumiem bagātās dzīves. Arī sekojošā fakultātes saimes draudzības vakarā nekad netrūka viņa raksturīgās galvas, sirds siltuma un humora.

Jaukais un ražīgais darbs mūsu fakultātē ar austrumu invāziju mūsu zemē pēkšņi izbeidzās. Vai to vēl kādreiz izdosies atjaunot, tas stāv Dieva ziņā. Bet mēs zinām, ka pat tai gadījumā, kad pēc gūtiem trimdas gadiem šīs cerības reiz piepildītos, tas vairs nekad nevarēs risināties agrākajā darbinieku sastāvā. Viens pēc otra no dzīvo rindām izrauti Voldemārs Maldonis un Jānis Rezevskis (abi mira baigajā gadā), Edgars Rumba (miris mocekļa nāvē deportācijā), Eduards Zicāns, un I. Bencingers, un nezināms ir L. Adamoviča un A. Freija liktenis. Jo vairāk iemesla mums tāpēc pateikties Dievam, ka no vecās mācības spēku paaudzes mūsu vidū vēl ir īstais "theologia pectoris" (sirds teoloģijas) pārstāvis, tagad jau 85 mūža gadus sasniegušais mūsu baznīcas virsgans. Mēs viņa retajā atceres dienā, šī gada 2. aprīlī gribam lūgt Dievu, lai tie zelta graudi, ko viņš sējis latviešu jaunākas teologu paaudzes sirdīs, arī turpmākos, mums vēl nezināmos laika apstākļos dīgtu, plauktu un nestu bagātus augļus.

MĀC. ALFRĒDS GOBA

Lieldienu vēsts

Lūkas ev. 24, 1 - 9

(Svētdienas skolai)

Ievads. Pārmaiņas dabā (jāpiemērojas vietējiem apstākļiem). Sniegs sen jau nokusis. Palu ūdeņi aiztecējuši. Pirmie pavasara ziedi. Dzīvība mostas. Putnu gaviles. Viss saules apmirdzēts. Dabas atmoda. Vēl lielāka, vēl varenāka ir Lieldienu vēsts.

Mērķa uzstādīšana. Kristus ir augšāmcēlies!

Tēlojums un padziļinājums. I. Sievas pie Jēzus kapa (1. - 4.a p.).

a) Ko viņas meklē? Nāk mirušo Kungu godināt. Kāpēc rīta agrumā? - Nav miera. Kuŗa ir pirmā nedēļas diena, vai pirmdiena? (Skat. kalendārā). Šis nepareizais dienu apzīmējums mūsu, kā arī mūsu kaimiņu tautu valodās, ieviesies no krievu valodas. Kas ir šīs sievas? (Mr. 16, 1).

b) Ko viņas ievēro? Akmens novelts. Kas? ! Jēzus miesu vairs nav? Iespaids. Tātad divkāršs zaudējums: Jēzus miris, un nav vairs pat Viņa miesu! Ko viņas vēl nesaprot?

II. Dieva sūtņi mierina izmisumā. (4.b - 7.p.).

a) Kas ir šie sūtņi? Kas viņus sūtījis? Kāpēc tāda žēlastība?

b) Brīnišķīgā vēsts. Kāda tā ir? "Viņa nav še, bet Viņš ir augšāmcēlies..." Kāpēc šie sūtņi norāda uz to, ko Jēzus runājis vēl Galilejā būdams?

III. Kā šī vēsts tiek uzņemta? (5.a, 8.p.).

a) Sievu pārdzīvojumi, šos Dieva sūtņus ieraugot. Kāpēc viņas pārbīstas? Kāpēc sūtņiem spīdošas drēbes? Kāpēc sievas nolaiž acis uz zemi?

b) Kādi ir šo sievu tālākie pārdzīvojumi? Pēkšņajām bailu jūtām seko prāta noskaidrošanās. Ko sievas sāk atcerēties? Kāda pārliecība viņās sāk pamazām nostiprināties? (Jēzus patiesi ir augšāmcēlies). Kas evaņģelijos tālāk par Jēzu sacīts - lai šī sievu pārliecība kļūtu nesatricināma? (Jēzus parādās).

IV. Lieldienu vēstsizplatas tālāk. (9.p.).

a) Kāpēc sievas nepaliek pie kapa? Ir jārunā - ar ko sirds pilna, par to mute runā.

b) Kam viņas šo vēsti paziņo? Kāpēc vispirms mācekļiem? Kāpēc vienpadsmit? Kur ir divpadsmitais? Kas notika ar Jūdu? Evaņģelijā sacīts, ka viņas šo vēsti paziņo arī "visiem citiem". Ko tas nozīmē? Kāpēc viņas nebaidās no Jēzus pretiniekiem?

Kopsavilkums un pielāgojums. Lieldienu vēsts tātad ir: Kristus ir augšāmcēlies. Tā tiek paziņota visiem, arī mums. Nav tik lielu bēdu pasaulē, kas to spētu apēnot; gluži otrādi - jo vairāk bēdu, jo lielāks prieks par uzvaru. Iesim ar gaišu skatu dzīvē arī mēs!

Izteiciens. Dievs ir to Kungu uzmodinājis, un Viņš uzmodinās arī mūs ar savu spēku. (1. Kor. 6, 14).

PRĀVESTS J. ĶULLĪTIS

BAZNĪCAS ZIŅAS NO DZIMTENES

VĒSTIS no dzimtenes vienmēr satrauc, jo tās nāk no mūsu pazaudētās laimes zemes. Sevišķi svarīgas mums ir baznīcas ziņas, jo daudz ko komūnisti ir sagrāvuši, bet ticību no ĉilvēku sirdīm viņi nav varējuši izravēt. Tamdēļ biju ļoti priecīgs, kad varēju turēt rokās diezgan plānu (56 lpp.) grāmatiņu ar virsrakstu "Baznīcas kalendārs 1954". Izdevējs grāmatai nav atzīmēts. Iespiedējs - LPRRT 2. tipogrāfija "Sovetskaja Latvija" Pas. Nr. 1416.

Kad izlasīju grāmatiņu, jutos dziļi vīlies, jo no tā, ko viņā meklēju - baznīcas ziņas, atradu ļoti maz. Toties bija ļoti daudz liekulīgās komūnistu propagandas par mieru. Komūnistu protežētajam pseudo-archibīskapam Gustavam Tūram pat pie viņa virsgana zižļa piekabināts "miera balodis."

Baznīcas kalendāra galveno daļu sastāda divas liekulīgas Gustava Tūra runas par pasaules miera sargātāju Padomju Savienību un kapitālistiskiem agresoriem - amerikāņiem. Viena runa teikta miera konferencē Maskavā 1952. g. 10. maijā, otra miera padomes sēdē Maskavā 1953. g. 31. augustā. Kalendārā trūkst pat tik nepieciešamas sastāvdaļas kā mācītāju sastāvs un draudžu saraksts, aiz saprotamiem iemesliem: komūnisti negrib rādīt pasaulei, ka viņi visus nepaklausīgos mācītājus novāc pie malas. Šo to par draudžu dzīvi var spriest no dažām fotogrāfijām. Piemēram, vienā fotogrāfijā Gustavs Tūrs redzams ar Doma baznīcas dekānu Jelgavas prāvestu Gustavu Šaurumu pie atjaunotās Jelgavas Sv. Annas baznīcas āra durvīm pēc dievkalpojuma. Otrā uzņēmumā redzama pārpildīta Rīgas Jaunā Ģertrūdes baznīca, kad tur viesojies Igaunijas kom. archibīskaps J. Kiivits. Trešajā uzņēmumā redzams Gustavs Tūrs pie Trikatas baznīcas pēc dievkalpojuma, kur aizlūgts par mieru. Šie uzņēmumi liek secināt, ka bezdievīgie komūnisti draudžu reliģisko dzīvi nav varējuši

nožņaugt. Tikai kalendāra pēdējā lapā ir dažas ziņas par administrāciju, apbalvotajiem un mirušajiem. Tās te minu visā pilnībā.

Latvijas Evaņģeliskās-Lutteriskās Baznīcas virsvalde Rīgā, Kirova ielā 37-5, tel. 33519. Baznīcas virsvaldes sastāvs saskaņā ar X Ģenerālās Sinodes 1951. g. 13. decembŗa vēlēšanām: I. Baznīcas Virsvaldes Prezidents Archibīskaps Gustavs Tūrs, kas IX Ģenerālā Sinodē 1948. g. 15. martā ievēlēts uz visu mūžu.

II Locekļi: 1) Dekāns prāv. Gustavs Šaurums, 2) Prāvests Alberts Vītols, 3) Ģenerālsekretārs Krišjānis Šlosbergs, 4) Prāvests Arvīds Kauliņš, 5) Prāvests Pēteris Klepers, 6) Prāvests Alfons Vecmanis. Kandidāti: 1) Prāv. v.i. Leons Taivans, 2) Māc. Viktors Ozoliņš, 3) Delegāts Jānis Mazarkevics. 1952. g. 25. aprīlī mirušā Dekāna prāv. Gustava Šauruma vietā ienāk tuvākais kandidāts prāv. v.i. Leons Taivans.

III Revīzijas komisija: 1) Jānis Vegers, 2) Vilis Bergholds, 3) Prāvests Vilhelms Migla. Kandidāti: 1) Prāvests Roberts Pureniņš, 2) Delegāts Mārtiņš Vasers.

IV Baznīcas Virsvaldes teologu eksaminācijas komisija, kas pārbauda teologu kandidātu zināšanas. Komisijas priekšsēdētājs Archibīskaps G. Tūrs, priekšsēdētāja vietnieks prāv. v.i. L. Taivans, sekretārs māc. V. Augstkalns, locekļi: Dekāns prāv. A. Vītols, prāv. A. Kauliņš, prāv. P. Kleperis, prāv. A. Vecmanis, prāv. A. Zviņģis, prāv. O. Blumbergs, māc. P. Žibeiks, māc. R. Priede.

V Augšminētā Sinodē apbalvotie mācītāji: a. Ar zelta amata krustu, piešķirot viņiem virsmācītāja titulu: 1. Dubultu draudzes gans virsmācītājs Mārtiņš Eiche, 2. Skrundas draudzes gans virsmācītājs Fridrichs Brendermanis. b. Ar sudraba amata krustu: mācītāji diakoni, piešķirot viņiem mācītāja titulu: 1. Balvu draudzes gans māc. Kristaps Freimanis, 2. Valdemārpils draudzes gans mācītājs Edgars Krūmiņš. (P.S. Pieminētais Fridrichs Brendermanis droši vien būs "Brēdermanis", agrākais Siguldas mācītājs. Kristaps Freimanis ir agrākais Zilā Krusta sludinātājs Jelgavā. J. Ķ.)

In memoria. Pēdējos gados Dievs no savas druvas aizsaucis sekošus darbiniekus garīdzniekus: virsmācītājs Jānis Meirens, mir. 1948. g. 31. maijā; mācītājs Pēteris Kamols, mir. 1949.g. 10.jūlijā; mācītājs Mārtiņš Apalītis, mir. 1949. g. 24. zeptembrī; mācītāja palīgs Roberts Bedrītis, mir. 1950. g. 12. oktobrī; mācītājs Augusts Briedis, mir. 1950. g. 6. novembrī; archibīskapa katedrales Dekāns prāvests Gustavs Šaurums, mir. 1952. g.25. aprīlī. Ilggadīgais Doma baznīcas ērģelnieks, komponists Alfrēds Kalniņš, mir. 1951. g. 23. decembrī.

Mūžīgo mieru dod viņiem, ak Kungs,
Mūžīgā gaisma lai atspīd viņiem,
Lai viņi dus mierā!

M Ū S U D I E N Ā S

CIKTĀL VĀCIJA ATJAUNOTA?

Šim jautājumam, bet tīri garīgā plāksnē, pieskaras bīskapa Hanša Liljes rediģētais nedēļas laikraksts "Sonntagsblatt".

"Mūsu pilsētas un ciemi ir atjaunoti un zeļ. Sociālais spriegums ir atslābis. Darba devējs un darba ņēmējs tagad satiek daudz labāk kā agrākajos gadu desmitos... Pirmo pēckaŗa gadu triecienu mēs esam pārvarējuši." Taču Hitlera laika ietekmes, otrais pasaules kaŗš un pēckaŗa posts vēl pārvarēts nav. Tāpat paliek arī jautājums, vai pārvarēti otrā pas. kaŗa pārdzīvojumi. "Mums nešķiet", atbild laikraksts. "Mēs tagad augstāk vērtējam individu, bet mēs joprojām nesaprotam, ko individam nozīmē kopība un kādi viņam pret to pienākumi. Pretējie uzskati apbruņošanas jautājumā rāda, ka daudzi mūsu starpā joprojām grib labāk palikt malā. Mēs esam mainījuši savu nostāju pret vēsturi. Jaunajai paaudzei vairs nav pienākuma sajūtas pret Vācijas pagātni." "Tas rāda", raksta laikraksts, "cik smagi ir bijuši 1945. gada pārdzīvojumi. Jūs vieglāk varat atjaunot mājas, kā to netveramo gara saišu celtni, kas veido nāciju. Mūsu paaudze viena cilvēka mūžā pieredzējusi par daudz vēstures. Mums bija monarchija, Veimaras republika, Hitlers un pāraudzināšana, kas demontēja mūsu nacionālo lepnumu. Viss tas prasīja nopietnu ievērību. Un tā nu, palikuši tukšā, mēs neko vairs "neņemam nopietni." Demokratiju mēs atzīstam par parocīgu administratīvu techniku, bet ne par augstāku dzīves veidu." Tas viss, laikraksts secina, rāda, ka "vācu tautai vajag ilgas atpūtas. Tas, kas izpostīts, materiāliem līdzekļiem nav atjaunojams. Tam lēni jāizaug mūsos pašos. Lai to panāktu, būs vajadzīgi daudzi miera gadi."

IGAUNIJA

Amerikāņu prese ziņo, ka Padomju valdība apmācot īpašus "apustuļus", lai tos izsūtītu pa visu zemi sludināt bezdievību. Šīs atdzimušās pretreliģijas propogandas nolūks - izravēt, kas 37.komūnistu valdīšanas gadā no jauna uzziedējis reliģijas laukā. Šādam nolūkam, piemēram, Tallinā, Igaunijā - un šo ziņu avots ir oficiālā Padomju ziņu aģentūra Tass - rīkoti kursi. Kursus protežējusi komūnistu partija, Igaunijas Kultūras ministrija un citas iestādes. Talkā aicināti vairāk kā 100 lektoru, kas "apustuļus" iepazīstinājuši ar Marksa-Ļeņina pretreliģiskajiem darbiem, zinātnes atziņām par evolūciju un demonstrējusi arī attiecīgas filmas. R. G.

STARP SOMIJAS ZVIEDRIEM MIČIGANĀ UN MINESOTĀ

Kāds Helsingforsas korrespondents vēsta par saviem pieredzējumiem starp zviedriem, kas no Somijas savā laikā iecelojuši ASV. Šai aprakstā šis tas var interesēt arī mūs. Baznīcas dzīvē šādas pazīmes: svētdienas dievkalpojums Dollar Bay'ā sākas jau plkst. 8.30 rītā, jo mācītājam Simsonam vienā dienā jāvada dievkalpojumi trīs dažādās attālās vietās. Korrespondentu aizkustinājusi īpaši vecā paaudze, kas pirms piecdesmit gadiem piedalījusies baznīcas celšanā, un lielā uzticībā svētdienu pēc svētdienas pildījusi baznīcas solus, pulcēdamās ap Dieva vārdu. Viņi ir klāt ar

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

visu sirdi un dvēseli. Viens no viņiem saka: ''Gandrīz visi tagad esam 70 gadus veci. Esam pieredzējuši divus lielus pasaules kaŗus un vairākas krizes. Tomēr mums liekas, ka Dollar Bay'a ir viena no labākām vietām pasaulē, izņemot, saprotams, mūsu veco zemi (scil. Somiju - A.T.) Darbs farmā šeit grūts. Bet, '' stāstītājs tūlīt piemetina, ''pietiekami grūts tas bija arī dzimtenē.''

Tikai dažu jūdžu attālumā ir Suomi College Hancock'ā. Šis institūts ir savienots ar teoloģisko semināru (dib. 1896. g.), un tā uzdevums ir sniegt augstāko izglītību ASV somu tautības emigrantiem. Augstskolu uztur Suomi Synod. Divgadīgajā mācības iestādē (Junior College) studentu ir pāri par 100, mācības spēku - 10. Mācības valoda ir angļu, bet mācības notiek arī somu valodā. Tās vadītājs - vēsturnieks Dāvids Halkola ar lepnumu rāda gan mācības telpas, gan biblioteku, kuŗā abas nodaļas - teoloģiskā un somuamerikāņu pastāvīgi pieaug.

Tad korrespondents nonāk kādā Jakobsonu ģimenē, kas tam daudz stāsta par ļaudīm Aironvudas apkārtnē. Šīs pilsētas iedzīvotāji pa lielākai daļai zviedri, kas no Somijas un Zviedrijas ieceļojuši pirms 50 gadiem. Tad vēl visi bērni pratuši zviedriski. Somijas zviedriem Aironvudā vēl joprojām pašiem sava baznīca, tāpat - tuvējā kaimiņpilsētā Besemerā. Bet visi dievkalpojumi tagad notiekot angļu valodā - vecie pamazām izmirstot, jaunie mātes valodu aizmirsuši. Jauni imigranti no dzimtenes vairs klāt nenākot. Uz žurnālista jautājumu, ko Jakobsona kungs domā par zviedru valodas nākotni, jautātais atbild, ka nākotnē pamazām palikšot tikai angļu valoda. Par dzimteni drīz vien nevienam nebūšot vairs skaidra priekšstata.

Noslēgumā autors atzīmē, ka ļaudis, pie kuŗiem viņš ciemojies, atrodoties ''lūzumā''. Vecajai paaudzei izmirstot, apklusīšot arī mutvārdu tradicijas. Rakstveida liecības jāsavācot jau tagad, citādi arī tās iešot zudumā. Tautiešiem dzimtenē jāveltot vairāk uzmanības saviem tautas brāļiem - Somijas zviedriem Amerikā, jo tieši Somijas zviedriem Amerikā esot sava vēsture kulturālās, oikonomiskās un sociālās dzīves nozarēs, kas uzrakstāma, iekams nav par vēlu.

(Huwustadsbladet, nr. 271, 1954. - A. Treus).

Ko Tu saki?

Viena no daudzajām un svarīgākajām brīva cilvēka privilēģijām ir iespēja abonēt un lasīt garīgu literātūru. Garīgā literātūra - un garīgā periodika it īpaši - rosina, ceļ, stiprina mūsu gara dzīvi. Un tā ir liela privilēģija, ja drīkstam stiprināt un stiprinājumu saņemt, ja drīkstam celt un celties, ja savas dzīves ceļa malā rodam ceļa zīmes. Mēs varbūt to neapzināmies, par to daudz nedomājam. Bet mūsu brāļi dzimtenē - domā. Viņiem šī privilēģija ņemta.

Kas var to atņemt mums? Tikai viens - Tu pats vai Tu pati.

Simti un atkal simti, savu abonementu pieteikdami vai atjaunodami, ziedodami, saviem draugiem dāvinādami, savus paziņas abonēt pamudinādami - ir sacījuši: No savas brīva cilvēka privilēģijas mēs neatsakāmies. Mums garīga periodika vajadzīga. Mēs MĀJAS DRAUGU abonējam jau 2, 3 vai visus 5 gadus, un mēs vēlamies, lai viņš mūs apciemo arī turpmāk. Ko Tu saki? Pievienojies kuplajai MĀJAS DRAUGA abonentu saimei. Pasūtini mūsu garīgo mēnešrakstu. Palīdzi saglabāt sava brīva cilvēka privilēģiju! (MĀJAS DRAUGA ab. maksa $2.50 par visu 1955. gadu).